

EIROPAS KOMISIJA

Nodarbinātības, sociālo lietu un vienlīdzīgu iespēju ģenerāldirektorāts

ESF koordinācija

Revīzija, kontrole un izvērtēšana

**Regulas (EK) Nr. 1081/2006 11. panta 3. punkta b) apakšpunkts
ESF piešķirumu netiešo izmaksu noteikšana [deklarēšana],
pamatojoties uz nemainīgu likmi
2007. - 2013. gada plānošanas periods**

ESF: Regulas (EK) Nr. 1081/2006 11. panta 3. punkta b) apakšpunkts

3. Turpmāk norādītās izmaksas ir izdevumi, kas ir atbilstīgi atbalstam no ESF, kā noteikts 1. punktā, ja tās ir veiktas saskaņā ar attiecīgās valsts noteikumiem, tostarp grāmatvedības noteikumiem, un saskaņā ar turpmāk paredzētajiem īpašajiem nosacījumiem:

- a) pabalsti vai algas, ko trešā persona izmaksājusi darbības dalībniekiem un ko sertificējis atbalsta saņēmējs;
- b) piešķirumu gadījumā – netiešās izmaksas, kas noteiktas, pamatojoties uz nemainīgu likmi – līdz 20 % no tiešajām darbības izmaksām;
- c) amortizācijas izmaksas amortizējamiem aktīviem, kas uzskaitīti 2. punkta c) apakšpunktā, kuras attiecas vienīgi uz attiecīgās darbības laiku – tiktāl, ciktāl šo aktīvu iegādē nav izmantoti publiski piešķirumi.

Minētā panta sakarā uzdotie jautājumi, kas saņemti no dalībvalstīm (FR 2006. gada jūnijā, IT 2006. gada septembrī, DK 2006. gada novembrī, NL 2006. gada novembrī, UK 2007. gada janvārī, EE 2007. gada janvārī) ir šādi:

- tiešo un netiešo izmaksu definīcija
- panta darbības joma
- to netiešo izmaksu pamatošana, kas noteiktas, pamatojoties uz nemainīgu likmi.

Iepriekšējas piezīmes

Iepriekšējo plānošanas periodu pieredze rāda, ka netiešo izmaksu pamatošana bija saistīts ar ievērojamu risku saņēmējiem un bieži radīja neproporcionālus administratīvos izdevumus ESF aktivitātēm, īpaši mazajos projektos.

Tāpēc Komisija ierosināja vienkāršot ESF piešķirumu administratīvo un finanšu vadību attiecībā uz netiešajām izmaksām. Pieņemot regulu, Padome atzinīgi novērtēja vienkāršošanu un piekrita, ka šī ir iespēja un nevis obligāta prasība. Šī vienkāršošana ir izdevīga gan saņēmējam, gan administrācijai (vadībai un revīzijai).

1. Skaidrojuma mērķis

Lai atvieglotu 11. panta 3. punkta b) apakšpunkta noteikumu īstenošanu un saņēmējiem nenāktos saskarties ar tiesisku nenoteiktību un finansiālu risku, turpmāk izklāstīti šā noteikuma īstenošanas praktiskie jautājumi.

Turpmāk „ESF darbība” nozīmē finansēšanai izvēlētu darbību, kuras izmaksas ietvertas Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā darbības programmā.

2. Vispārējie principi, pēc kuriem veido valsts noteikumus par atbilstību

2007. - 2013. gada plānošanas periodam noteikumus par izdevumu atbilstību nosaka valsts līmenī: (Regulas (EK) Nr. 1083/2006 56. pants).

4. Noteikumus par izdevumu atbilstību nosaka valstu līmenī ar izņēmumiem, kas paredzēti katra fonda īpašajā regulā. Tie attiecas uz visiem izdevumiem, kas deklarēti saistībā ar darbības programmu.

Turklāt „vadošā iestāde ir atbildīga par darbības programmas vadību un īstenošanu saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu” (Regulas (EK) Nr. 1083/2006 60. pants).

Tāpēc plānošanas perioda sākumā vadošās iestādes nosaka un dokumentē ESF darbības atbilstības noteikumus, iespējamiem saņēmējiem sniedz informāciju par šiem noteikumiem un norāda visus attiecīgos noteikumus, kas iekļauti lēmumos par piešķirumiem. Kā daļa no minētajiem noteikumiem jāizstrādā Regulas (EK) Nr. 1081/2006 11. panta 3. punkta b) apakšpunkta piemērošanas sistēma.

Piešķirumu gadījumā regulā noteiktās *iespējas* ietver:

- netiešo izmaksu deklarēšana, pamatojoties uz reālām izmaksām (t. i., bez nemainīgas likmes, ar izdevumu pilnīgu pamatojumu),
- netiešo izmaksu deklarēšana, pamatojoties uz nemainīgu likmi (t. i., bez pamatojuma), pēc valsts noteikumos noteiktas likmes, kas nepārsniedz 20 % no tiešajām izmaksām,

Vadošā iestāde skaidri nosaka, kādu likmi tā piemēro, kurā gadījumā likme var būt 20 % no tiešajiem izdevumiem un kādos apstākļos likme ir mazāka par 20 % no tiešajiem izdevumiem un vai likme mainās atkarībā no ESF darbības veida, saņēmēja, tā lieluma vai piešķiruma veida utt.

3. Tiešo un netiešo izmaksu definīcija

Tā kā nepastāv Eiropas grāmatvedības definīcija par tiešajiem vai netiešajiem izdevumiem, vadošā iestāde vai tās starpniekinstitūcijas skaidri nosaka, kas veido tiešos un netiešos izdevumus attiecīgajai katra veida ESF darbībai.

a) Tiešās izmaksas ir izmaksas, kas tieši saistītas ar saņēmēja individuālo darbību, kad saikne ar šo individuālo darbību ir pierādāma.

b) No otras puses, netiešās izmaksas ir izmaksas, kas nav tieši saistītas vai ko nevar tieši saistīt ar attiecīgā saņēmēja individuālo darbību. Šādas izmaksas ietver administratīvās izmaksas, kuru apjomu katrai darbībai ir grūti precīzi noteikt (administratīvās/personāla izmaksas, piemēram, vadības izmaksas, darbā pieņemšanas izdevumi, grāmatvedības vai apkopšanas izmaksas utt., telefona, ūdens vai elektrības izmaksas utt.).

Gan tiešās izmaksas, ko pilnīgi pierāda pamatojošie dokumenti, gan netiešās izmaksas ar nemainīgu likmi saskaņā ar Regulas (EK) 1081/2006 11. pantu uzskatāmas par reālām izmaksām.

4. Panta darbības joma

Iespēja deklarēt netiešās izmaksas ar nemainīgu likmi attiecas tikai uz darbībām piešķirumu ietvaros, kurās deklarētos izdevumus parasti pamato ar samaksātiem rēķiniem un citiem grāmatvedības dokumentiem, kam ir līdzīga pierādījuma vērtība. Noteikums 11. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredz, ka kolīdz tiešās izmaksas ir skaidri noteiktas lēmumā par piešķirumu un saņēmējs tās atbilstīgi pamato ar samaksātiem rēķiniem, **saņēmējs var izmantot apstiprināto nemainīgo likmi, lai bez papildus pamatojuma deklarētu un pamatotu ar attiecīgo ESF darbību saistītos netiešos izdevumus.**

Vienai darbībai var izvēlēties tikai vienu iespēju: netiešās izmaksas deklarē, pamatojoties uz reālajiem izdevumiem (un iesniedz visus attaisnojošos dokumentus, par deklarēto summu¹) vai arī tās deklarē ar nemainīgu likmi (bez attaisnojošiem dokumentiem / pamatojuma), ievērojot lēmumā par piešķirumu noteiktās maksimālās summas.

5. To netiešo izmaksu pamatošana, kas noteiktas, pamatojoties uz nemainīgu likmi

Svarīgi atzīmēt, ka iespēja deklarēt netiešās izmaksas ar nemainīgu likmi jāparedz ESF plānošanas posmā.

Tas tiek darīts ar mērķi atbrīvot no vajadzības detalizēti pamatot individuālās izmaksas (piemēram, nav jāiesniedz apmaksāto rēķinu kopijas un neprasa atsevišķu sadalījumu pa katru izmaksu veidu), kas sastāda netiešās izmaksas. Tas atvieglo procesu saņēmējam un administrācijai, kura vada un kontrolē ESF darbību.

Netiešo izmaksu pamatojuma vienkāršojums tomēr ietver **deklarēto tiešo izmaksu rūpīgu pārbaudi saskaņā ar lēmumu par piešķirumu**. Tiešo izmaksu pārbaude dod iespēju pamatot deklarēto netiešo izmaksu apjomu, un tā ir daļa no vadības pārbaudēm (Regulas (EK) Nr. 1083/2006 60. panta b) punkts) un darbības revīzijām (Regulas 1083/2006 62. panta b) punkts).

Piesardzības labad jānorāda, ka vienkāršojumu dēļ nav mākslīgi jāpalielina tiešās izmaksas vai netiešās izmaksas, kas deklarētas ESF darbībai.

Visbeidzot ir arī skaidrs turpmāk minētais.

- Tā kā faktiski veiktās tiešās izmaksas ir pamats netiešo izmaksu aprēķiniem, tad jebkura tiešo izmaksu samazināšana (t. i., saistībā ar provizorisko budžetu vai pēc budžeta grozījumiem) ietekmēs netiešo izmaksu ar nemainīgu likmi apjomu, ko var apstiprināt vadošā iestāde.
- Ja izvēlēta iespēja izmantot nemainīgu likmi, tad visi (neparedzētie) ienākumi, kas rodas ESF darbībā ir jāatņem no kopējām ESF darbībai deklarētajām izmaksām (kad ir aprēķinātas netiešās izmaksas ar nemainīgu likmi).

¹ Jāatzīmē, ka dažās dalībvalstīs 2000 - 2006. gada periodā saistībā ar citādi skaidri definētajām izmaksu kategorijām noteikts maksimālais apjoms netiešajām izmaksām, kas pamatots ar reālajām izmaksām.